

Λόγος στον Άγιο Πατέρα, Μέγα Ιεράρχη, Μυροβλύτην και Θαυματουργό Νικόλαο

[Ορθοδοξία](#) / [Πατερική Θεολογία](#)

(Του Αγ. Νικολάου Καβάσιλα)

1. Ήλθαμε, ω άριστε των ποιμένων, για να σου ανταποδώσουμε την ευγνωμοσύνη μας και τις ευχαριστήριες ευχές για όλες τις ευεργεσίες σου και να πούμε κατάλληλους λόγους, όσον είναι αυτό δυνατό σε μας. Διότι δεν νομίζω ότι πρέπει να αναφέρω όλα όσα άλλοι συγγραφείς έγραψαν γι' αυτόν ή αναφέρει η προφορική παράδοση, που αφορούν άλλα μεν στον βίο, άλλα δε στη θαυμαστή και φιλόνηρωπη πολιτεία του, αφού δεν θα είχα τη δυνατότητα να πράξω κάτι τέτοιο για όλα αυτά. Άλλωστε εάν ο Άγιος Νικόλαος είχε ανάγκη επαινετικών λόγων για να φανεί καλύτερος, θα έπρεπε να αναφέρω όλους τους εγκωμιαστικούς λόγους χωρίς να παραλείψω κανένα. Τώρα όμως άλλος είναι ο σκοπός και επιθυμώ να παραθέσω τους λόγους που αναφέρονται στο ήθος της χριστιανικής του πολιτείας και να αποδώσω τις ευχαριστήριες ευχές. Μου φαίνεται λοιπόν ότι θα πρέπει να παραλείψω όλα όσα αφορούν την καταγωγή και τους γονείς του -άνκαι κάτι θα ήθελα και απ' αυτά να πω, έστω και λίγα- και να έλθω σε ό,τι αναφέρεται στην προσωπική χριστιανική πολιτεία του. Αλλά ποιός επαινετικός λόγος θα μπορούσε να εγκωμιάσει αξίως εκείνον για τον οποίον ο Θεός έγινε στεφάνι του και ισχύει γι'

αυτόν το «η γαρ δόξα μου ο Θεός μου»;

2. Διότι γι' αυτόν όχι μόνο δόξα, περιστατικό ή κάτι άλλο από αυτά που επιθυμούν συνήθως οι άνθρωποι δεν έγινε στο βίο του ανώτερο από τον Θεό, αλλά και τη ψυχή του διαμόρφωσε κατά τέτοιο τρόπο, ώστε και την ύπαρξή του και τη ζωή του και την σκέψη του αφιέρωσε σ' Αυτόν, Γι' αυτό και πριν ακόμη εισέλθει πλήρως

στο στάδιο του ανθρώπινου βίου φαινόταν ότι θα γίνει άγιος, ιερός και θείος χαρακτήρας. Διότι όπως κατάλαβε ότι οφείλει να ευγνωμονεί τον Θεό και να θυμάται τις πολλές ευεργεσίες του, έτσι προσπαθούσε να αρκείται με όσα είχε. Η τροφή του ήταν λιτή, συνήθως το γάλα, και σεβόταν τους χριστιανικούς νόμους της εγκράτειας, τρώγοντας όταν επιτρεπόταν και απέχοντας όταν απαγορευόταν. Εφάρμοζε και στην περίπτωση του φαγητού το λόγο του Παύλου που λέει ότι πρέπει να βάζουμε τη δόξα του Θεού ως σκοπό κάθε έργου μας «είτε τρώμε είτε πίνουμε». Ίσχυε και γι' αυτόν αυτό που λέγεται στη Γραφή για τον Σωτήρα Χριστό «πριν γνώναι το παιδίον πονηρά ή αγαθά, εκδέξεται τα αγαθά». Διότι και αν ακόμη έφθασε στο σημείο αυτό με τη θέλησή του, αυτό πράγματι είναι σπουδαίο και εξαιρετικό γεγονός, σπάνιο μεταξύ των ανθρώπων αν δε ο Θεός τον παρακίνησε σ' αυτό, τί άλλο αποδεικνύει αυτό, παρά ότι οδηγείτο από Πνεύμα Θεού και ότι είναι μιμητής του Χριστού του Θεού, που έδειχνε με αυτόν τον τρόπο το θαυμάσιο μέλλον του Αγίου ανδρός; Μέγα αγαθό λοιπόν το να μιμηθεί κανείς τον βίο του Αγίου Νικολάου.

3. Αυτά αποδεικνύονται και από το γεγονός ότι δεν οδηγούσε ο ίδιος τον εαυτόν του, ούτε έπραττε εκείνα που, κατά τη γνώμη του, ήσαν καλά και άρεσαν σ' αυτόν, όπως και ο Χριστός «ουχί εαυτώ ήρεσεν», αλλά έπραττε τα πάντα έχοντας «νουν Χριστού», όπως θα έλεγε ο Παύλος. Αυτά μπορούμε να τα συμπεράνουμε από όσα είπαμε, φαίνονται δε από όσα ο Άγιος έπραξε, φανέρωσε δε και ο Θεός από όσα τον καταξίωσε στη συνέχεια. Διότι ο μεν Άγιος είχε τον μετέπειτα βίο του σύμφωνο με την νεανική του ζωή, ώστε μπορούσε να καταλάβει κανείς από τη νηπιακή του ηλικία ποιά επρόκειτο να είναι η νεανική του· να συμπεράνει δε από τα μετέπειτα τα προηγούμενα, ενώ παράλληλα συμπεριφερόταν με περισσότερη ωριμότητα από την ηλικία του. Ενώ δε προσείλκυε όλων τις ψυχές, φαινόταν σαν ένα θείο και ιερό πρόσωπο αφιερωμένο στον Θεό, άξιο κάθε τιμής. Και ήταν ιερέας του Θεού, που με τα λαμπρά του ήθη κόσμησε την ιερωσύνη. Ήταν παρθένος και στη ψυχή και στο σώμα, δίκαιος, μετριόφρονας, χωρίς κενοδοξία, πράος, φιλόανθρωπος και πολλούς απάλλαξε από διάφορες βιοτικές συμφορές.

4. Ποία λοιπόν ήταν η συνέχεια; Έλαβε την επισκοπική έδρα όχι από μόνος του ή από άλλον άνθρωπο, αλλά με τη συγκατάθεση του Θεού, όπως αρμόζει στον δούλο του. Διότι όταν κοιμήθηκε ο επίσκοπος των Μύρων της Λυκίας αναζήτησαν οι κάτοικοι ποιμένα και παρακαλούσαν τον Θεό, να τους στείλει τον κατάλληλο. Προσεύχονταν, αγρυπνούσαν, με δάκρυα ζητούσαν τη θεία βοήθεια, και με πολλή προθυμία έκαναν τα πάντα. Και ο μεν λαός ικέτευε, ο δε Θεός έδωσε την απάντηση. Διότι ενώ τον παρακαλούσαν να τους υποδείξει τον εκλεκτό του, τους έδωσε τον καλύτερο. Ο Θεός με αποκάλυψή του φανέρωσε το όνομα εκείνου που θα γινόταν αρχιερέας δηλ. του Νικόλαου, γιατί αυτός κατευθύνετο από το Πνεύμα

του. Τί άλλο θα μπορούσε να πει κάποιος, όταν ο ίδιος ο Θεός αποφασίζει γι' αυτόν και τον εκλέγει ως ποιμένα; Γι' αυτόν δίκαια θα μπορούσε να αναφερθεί, αυτό που είπε ο Κύριος για τον Πέτρο και τους άλλους Αποστόλους, δηλαδή το «εγώ εξελεξάμην υμάς», και να ονομασθεί «σκεύος εκλογής» όπως και ο Παύλος. Μπορούμε από αυτά να συμπεράνουμε ότι ήταν αξιοθαύμαστος φίλος του Σωτήρα και ότι είχε υπερβολική προς Αυτόν αγάπη, αφού από Αυτόν πήρε την ευλογία να ποιμαίνει τα λογικά πρόβατά του. Είναι ο «ποιμήν ο καλός, ο τιθείς την ψυχήν αυτού υπέρ των προβάτων», και για τα οποία ο Θεός αποφάσισε ότι αυτός ήταν ο πιό φιλόανθρωπος από όλους τους ποιμένες. Αυτά θα μπορούσε κάποιος να τα γνωρίσει και από τα μετέπειτα κατορθώματά του, τα οποία υπερβαίνουν κάθε ανθρώπινη ευσέβεια και φιλανθρωπία. Νομίζω ότι φανερό σημάδι της αγάπης του προς τον Θεό είναι ότι ευχαρίστως προτιμούσε να πεθάνει για χάρη του και θεωρούσε ανώτερο τον Σωτήρα από την ζωή του.

5. Ρωμαίος αυτοκράτορας ήταν τότε ο Μαξιμιανός, που

έδειχνε πολλή προθυμία και φροντίδα για τους δαίμονες και την ειδωλολατρία. Μεγάλος δε πνευματικός χειμώνας επικρατούσε και μεγάλη προσπάθεια καταβαλλόταν, ώστε ο μεν αληθινός Δημιουργός των όντων να διώκεται. Προσπαθούσε ο βασιλιάς να εισάγει νόμους και να πείθει όλους τους ανθρώπους ότι το ψέμα είναι αλήθεια, η απώλεια να θεωρείται σωτηρία και να πιστεύουν ότι τα ανύπαρκτα είδωλα είναι ανώτερα από τον αληθινό Θεό. Εκείνοι οι οποίοι θα ακολουθούσαν την άποψη του βασιλιά θα αμείβονταν με δόξες, απολαύσεις και ηδονές. Όσοι θα είχαν αντίθετη γνώμη τους περίμενε φτώχεια, δυστυχία, περιφρόνηση, φυλακή, πείνα, άγρια θηρία, ακρωτηριασμοί μελών, γδάρισμα του δέρματος, βασανιστήρια και άτιμος θάνατος. Άλλοι τότε περιφρόνησαν τον μόνον Αγαθό, Σωτήρα και Ευεργέτη Θεό. Άλλοι αναγνωρίζοντας ως ευεργέτη τους τον Θεό έδειξαν γενναιότητα και σταθερή γνώμη περιφρονώντας τα πράγματα του κόσμου, την εξουσία, τις ηδονές, τα χρήματα, το σώμα και τη ψυχή τους, θεώρησαν δε ως πιο αγαπητό τον Θεό. Ανάμεσα σ' αυτούς κορυφαίος ήταν ο Νικόλαος, που καταφρόνησε το σώμα για την αγάπη του Θεού και δεν σκέφθηκε τίποτε άλλο παραμένοντας έτσι σταθερός στην πίστη.

6. Στη φυλακή ήταν ο γενναίος και χαιρόταν γιατί «αξιώθηκε να διωχθεί για το όνομα του Χριστού» όπως οι Απόστολοι, και με χαρά θα πέθαινε, εάν δεν απομάκρυνε ο Θεός τον πονηρό εκείνο βασιλιά και στη θέση του τοποθετούσε τον ευσεβέστατο ανάμεσα στους ηγεμόνες Κωνσταντίνο. Τόσο πολύ αγαπούσε τον Χριστό. Θα άρμοζε γι' αυτόν ο λόγος του Κυρίου: «μείζονα ταύτης της αγάπης μηδένα των ανθρώπων έχειν». Για δε τη φιλανθρωπία του, νομίζω ότι σε όλα τα χρόνια σε κανένα χριστιανό δεν συγκεντρώθηκαν περισσότερα ή ανώτερα ή

φανερότερα σημεία από ό,τι σ' αυτόν. Φρόντιζε για το λαό περισσότερο από ό,τι άλλοι για τον εαυτόν τους, ευτυχία δε γι' αυτόν ήταν η σωτηρία των ψυχών, τα έργα δε και οι λόγοι του και γενικά όλη του η ζωή, ήταν αφιερωμένα σ' αυτόν το σκοπό. Διακρινόταν για την ευγλωττία του και το μεστό ευσέβειας κήρυγμά του, με το οποίο πολλούς οδήγησε στην επίγνωση του Θεού· προκαλούσε δε πολλή και θεία ικανοποίηση στο ακροατήριό του, το οποίον καθοδηγούσε στο δρόμο του Ευαγγελίου της ειρήνης όπως λέει ο Παύλος. Οι νύκτες τον εύρισκαν προσευχόμενο, όταν έπρεπε να ξεκουράζει το σώμα του. «Διότι η μέριμνα των Εκκλησιών», την οποίαν είχε ο Παύλος, δεν του επέτρεπε να αναπαύεται, αλλά στέναζε μεν για τους αμαρτάνοντες, φοβόταν δε για όσους νόμιζαν ότι είναι καλά. Παρακαλούσε δε τον Θεό να στείλει τη βοήθειά του και στους δύο· και τους μεν να σταματήσει από τη συμφορά της αμαρτίας, τους δε να στηρίξει στην καλή πορεία, ώστε να διατηρούν την αρετή τους και να επιδιώκουν ανώτερη ζωή. Για όλα αυτά ο Θεός ανέτειλε φως αληθινό από την γλώσσα του για τους ανθρώπους, ώστε στους μεν πονηρούς διαλυόταν το σκοτάδι της ψυχής, στους δε αγαθούς διατηρούσε υψηλό το ήθος. Ήταν σαν τον επί κεφαλής ενός χορού ψαλλόντων, ο οποίος συντόνιζε την αρμονία του και παρακινούσε όλους να ακολουθούν την καλή υμνωδία και που δεν επέτρεπε σε κανένα να την χαλάσει. Διότι ο Παράκλητος, το Πνεύμα το Άγιον, το οποίον έκανε γλυκούς τους λόγους των Αποστόλων, ώστε να πείθουν αν και κήρυτταν παράδοξα δόγματα, αυτό ενέπνεε και εκείνον, ιδιαιτέρως δε όταν βρισκόταν σε συνάξεις ποιμένων. Είχε δε τόση χάρη, όχι μόνο στους λόγους, αλλά και στην όψη του και καθοδηγούσε το λαό που πειθόταν όχι μόνο από τη διδασκαλία του αλλά μόνο με την παρουσία του. Και αν κάποιος ήταν αιρετικός και είχε πλανημένα φρονήματα, μόνον βλέποντας και συναναστρεφόμενος τον άγιο αμέσως μεταστρεφόταν και γινόταν αληθινός προσκυνητής της Αγίας Τριάδος. Τόσο πολύ φρόντιζε για τη σωτηρία των ανθρώπων.

7. Δεν ήταν μισθωτός φύλακας των λογικών προβάτων, αλλά ποιμένας και μάλιστα από τους καλύτερους. Αυτό φαίνεται από το ότι δεν κοιμόταν, ούτε έφευγε όταν εμφανίζονταν οι λύκοι, αλλά διακινδύνευε τη ζωή του χάριν του ποιμνίου, και θεωρούσε δική του σωτηρία κάθε αγαθή πράξη για τους άλλους. Κάποιος άρχοντας διέπραξε την αδικία να αποφασίσει τον θάνατο ανδρών, οι οποίοι δεν έκαναν κανένα κακό, ούτε μικρό ούτε μεγάλο. Ήταν λοιπόν έτοιμος να τους αποκεφαλίσει. Ο Άγιος το πληροφορήθηκε και στενοχωρήθηκε. Δεν θέλησε δε να στείλει μεσίτες υπέρ των αδικουμένων προς τον πονηρό άρχοντα και δικαστή, αλλά έχοντας στη ψυχή του δίκαιο θυμό, ο ίδιος πήγε και πρόλαβε τη συμφορά και απέτρεψε τη σφαγή. Έπειτα όταν ο άρχοντας εκείνος προσποιόταν τον αθώο ρίχνοντας το βάρος και την ευθύνη στους δήθεν συκοφάντες και όχι στην προαίρεσή του, ο άγιος τον ελέγχει και τον ντροπιάζει και φανερώνει ότι δεν εξαπατήθηκε, αλλά ότι ήταν φαύλος επειδή δωροδοκήθηκε και εκούσια

καταπάτησε το δίκαιο και για λίγα χρήματα θα θανάτωνε ανθρώπους· στο τέλος δε είπε ότι θα δώσει μεγάλο λόγο στο Θεό και θα προκαλέσει την τιμωρία του. Για ποιό λόγο όλα αυτά τα έκανε, τα έλεγε και είχε τόσο θάρρος ο Άγιος; Κινούμενος από την αγάπη προς τους ανθρώπους, και για να μάθουν όσοι ήταν πονηροί άρχοντες ότι δεν θα έμεναν ατιμώρητοι αδικώντας τους αδυνάτους υπηκόους τους. Από ποιά άλλα περιστατικά έκτος από αυτά φαίνεται η φιλανθρωπία του και ότι χαιρόταν για τα αγαθά όλων; Εφάρμοζε στη ζωή του το λόγο του Κυρίου: «Μη καταφρονήσητε ενός των μικρών τούτων» γιατί οι προστάτες άγγελοί τους συνεχώς βλέπουν το πρόσωπο του Θεού, και έχουν τη δυνατότητα να τους υπερασπίζονται.

8. Ήταν μιμητής των αγαθών Αγγέλων της προνοίας και της φιλανθρωπίας στο γένος των ανθρώπων, οι οποίοι αλλάζουν την κατάσταση στους πάσχοντες, ελέγχουν τους υπερήφανους, και όπως πιστεύουμε, μερικοί από τους Αγίους Αγγέλους εξουσιάζουν και φροντίζουν τους κατοίκους της γης. Γιατί κατά τον Παύλο είναι «λειτουργικά, πνεύματα εις διακονίαν αποστελλόμενα». Έτσι και ο Άγιος γύριζε όλο τον κόσμο, γη και θάλασσα, ευεργετώντας. Και το σπουδαιότερο και θαυμαστό είναι ότι πρόφθανε αυτούς που είχαν ανάγκη ταχύτερα απ' ότι μπορεί το ανθρώπινο σώμα που σε τίποτε δεν εμπόδιζε την φιλόνητη ψυχή του, αλλά όσοι σε όλη τη γη βρίσκονταν σε δύσκολη κατάσταση και φώναζαν το όνομά του απαντούσε αμέσως και απάλλαξε από κάθε κακό πέρα από κάθε προσδοκία. «Είτε εν σώματι ουκ οίδα, είτε εκτός του σώματος ουκ οίδα, ο Θεός οίδεν». Αυτό που λέει ο Παύλος για τον εαυτό του, νομίζω ότι είναι ακατάληπτο για τους ανθρώπους.

Αποδείξεις ευεργεσίας και παροχής της σωτηρίου βοήθειας του αμέσως μόλις τον επικαλούνταν είναι τα παρακάτω. Φθόνησαν κάποτε έμπιστους ανθρώπους του βασιλιά, οι οποίοι είχαν κάνει πολλά καλά και σ' αυτόν και στους πολίτες, και εντελώς άδικα υπέφεραν και κινδύνευαν να θανατωθούν. Συκοφαντήθηκαν, δηλαδή, ότι σκέπτονται να επαναστατήσουν και να ανατρέψουν τον βασιλέα. Στην συκοφαντία βοηθούσε κάποιος πονηρός έπαρχος, ο Αβλάβιος. Το σχέδιο της συκοφαντίας πέτυχε και οι φυλακισμένοι επρόκειτο να θανατωθούν. Χάθηκε κάθε ελπίδα γι' αυτούς, πίστευαν δε ότι μόνον ο άγιος μπορούσε να απομακρύνει το κακό και να τους γλυτώσει από τη δύσκολη θέση που βρίσκονταν. Και επειδή ο άγιος δεν ήταν παρών, μέσα στη φυλακή φώναζαν το όνομά του με δάκρυα, και ήσαν βέβαιοι ότι εκείνος τους ακούει και μπορεί και να παρευρεθεί και να τους βοηθήσει· διότι έβλεπαν τον Νικόλαο ως Άγγελο Θεού. Η αρετή του, που ξεπερνούσε την ανθρώπινη δύναμη, έπεισε όλους τους ανθρώπους να πιστεύουν ότι ήταν ανώτερος από αυτούς.

Στην ελπίδα τους αυτή δεν διαψεύσθηκαν, ούτε κατηγόρησαν τους εαυτούς τους ότι απατήθηκαν, αλλά ευχαριστήθηκαν από τα γεγονότα πολύ περισσότερο από ό,τι περίμεναν. Ο άγιος παρουσιάσθηκε σε όνειρο στο βασιλιά. Τον πληροφόρησε ότι οι κατήγοροι αυτών των ανθρώπων είναι συκοφάντες και τον απείλησε με μεγάλες τιμωρίες αν δεν τους απελευθερώσει αποδίδοντας το δίκαιο. Έτσι ο βασιλιάς χάρισε τη ζωή στους συκοφαντηθέντες. Ήταν αρκετή η εμφάνιση του αγίου στο όνειρο για να σβήσει το θυμό του βασιλιά.

Αλλά και στους πλέοντες ναυτικούς πολλές φορές παρουσιάσθηκε και διέσωσε το πλοίο που κινδύνευε, κρατώντας το πηδάλιο και γαλήνεψε τους ανέμους και τη θάλασσα, όπως άλλοτε ο Σωτήρας. Όπως ο Κύριος με τη δύναμη της Θεότητάς του ως άνθρωπος μπορούσε να περπατά πάνω στη θάλασσα, να ακτινοβολεί δε περισσότερο από τον ήλιο, να ανασταίνει δε τους νεκρούς μόνο με το λόγο του, κατά παρόμοιο τρόπο και το σώμα του αγίου Νικολάου, με την ενέργεια του αγίου Πνεύματος δέχθηκε την καλή και μακαρία αλλοίωση, και δεν τον εμπόδιζαν ούτε τόποι ούτε χρόνος, ώστε να παραβρίσκεται και να εμφανίζεται σ' όσους είχαν ανάγκη. Και δικαίως. Διότι ο Θεός υποσχέθηκε σ' αυτούς που τον αγαπούν: « Ο γαρ πιστεύων εις εμέ, τα έργα ά εγώ ποιώ, κακείνος ποιήσει».

9. Ποιός θα μπορούσε να θεωρηθεί περισσότερο ενάρετος από εκείνον, που θα μπορούσε κάποιος να ονομάσει και μάρτυρα από αυτά τα έργα του; Διότι νομίζω ότι οι άγιοι ονομάζονται μάρτυρες και το όνομα αυτό δίνει τη δυνατότητα να συμπεράνουμε όχι μόνον ότι πεθαίνουν από τα βασανιστήρια, αλλά και γιατί ενώ πολλοί τους παροτρύνουν στο ψέμα, στα ευχάριστα και τα αντίθετα προς την πίστη, αυτοί ομολογούν την αλήθεια και μαρτυρούν τη θεότητα του Χριστού. Το ότι δε αυτά συνέβησαν στον άγιο Νικόλαο όλοι το γνωρίζουμε. Όταν όμως δεν συμβαίνουν αυτά, οι ψυχές των ακολάστων και αυτών που έχουν δεθεί με την ύλη, σωματοποιούνται κατά κάποιο τρόπο, ώστε και οι επιθυμίες και οι σκέψεις να στρέφονται στην ύλη, κάποιος δε από αυτούς να χαρίζει σωματικά αγαθά στη ψυχή λέγοντας: «ψυχή έχεις πολλά αγαθά». Για το λόγο αυτό και ο Θεός απομακρύνθηκε από αυτούς λέγοντας: «Ου μη καταμείνη το πνεύμα μου εν τοις ανθρώποις τούτοις εις τον αιώνα διά το είναι αυτούς σάρκας». Επομένως και το αντίθετο συμβαίνει στο σώμα του αγίου Νικολάου και των άλλων αγίων. Ακόμη νομίζω ότι και Βασιλεία των Ουρανών μπορούμε να ονομάσουμε το θάνατο των δικαίων, διότι απ' την παρούσα ζωή γέυονταν τα αγαθά της. Διότι στον παρόντα αιώνα, ούτε οι ψυχές απολαμβάνουν εκείνα που επιθυμούν, αλλά υπάρχουν αγαθά τα οποία υπερβαίνουν τις ανθρώπινες προσδοκίες. Τα σώματα όλα τα εγκαταλείπουν για να εργάζονται χάριν του μέλλοντος αιώνος· και παγώνουν στον ψυχρό αέρα, έχουν δε ανάγκη από ζέστη και για την κίνησή τους απαιτείται και τόπος και χρόνος• και

όλα αυτά δεν είναι παρά μια δουλεία. Στον μέλλοντα δε αιώνα οι δίκαιοι του Θεού απολαμβάνουν όσα επιθυμούν και τα σώματα τους είναι απαλλαγμένα από κάθε δουλεία, βασιλεύουν δε στον ουρανό, χωρίς να παθαίνουν καμμία μεταβολή. Αυτής της Βασιλείας είναι εύλογο να είναι εικόνες της οι δίκαιοι στον παρόντα αιώνα. Μία τέτοια εικόνα ήταν ο άγιος Νικόλαος και γι' αυτό το σώμα του απολάμβανε μια τέτοια ελευθερία.

10. Αλλά και ο Θεός τίμησε τον πιστό φίλο του και τον ανέδειξε όργανο φιλανθρωπίας και με αυτόν έκανε πολλές ευεργεσίες στους ανθρώπους και όσο ζούσε στη γη και όταν πήγε στους ουραμούς. Έτσι η ζωή του ήταν μία προσφορά, όπως κάνουν οι άγγελοι που βοηθούν τους ανθρώπους όχι διότι το απαιτεί η φύση τους, αλλά για χάρη της φιλανθρωπίας. Ούτε η κοίμηση του αγίου λιγόστευσε την φιλανθρωπία του, ούτε άλλαξε τη γνώμη του Αγίου Νικολάου η μεταβολή αυτή της ζωής. Την επίγεια ζωή του τελειώνει ειρηνικά, αφού έζησε αρκετό χρόνο, δεν σταμάτησε όμως καθόλου να δείχνει σε μας την αγάπη και προθυμία του. Προσεύχεται για όλους τα καλύτερα, ευεργετεί δε αμέσως ακούοντας τις προσευχές όσων έχουν ανάγκη. Έτσι οι άνθρωποι απόκτησαν αγαθή εκτίμηση γι' αυτόν, ώστε μερικοί μάλιστα έλαβαν θάρρος να ζητήσουν από τον Άγιο Νικόλαο αιτήματα υπερφυσικά. Κάποιος ταξιδεύοντας με το πλοίο με δυνατή θαλασσοταραχή γλίστρησε και βρέθηκε μέσα στα ανεμοδαρμένα κύματα. Ενώ δεν πίστευε ότι θα βρει από αλλού σωτηρία, θυμήθηκε τον Άγιο Νικόλαο και τον παρακάλεσε να τον βοηθήσει. Και ενώ είχε ακόμη στο στόμα του το όνομα του Αγίου αμέσως βρέθηκε στη στεριά, σαν να κινήθηκαν τα όρια της θάλασσας προς την κατεύθυνση της ξηράς. Τόσον πολύ φιλόφρωνος ήταν, ώστε όπως λέει ο Παύλος, ήταν ποιμένας ανθρώπων χωρίς να διαψεύδεται για τον χαρακτηρισμό αυτό.

11. Άφησε δε στους ανθρώπους το άγιο σώμα του, ως πατρική κληρονομιά, αφορμή ευφροσύνης, και θησαυρό ποικίλων ευεργεσιών, που φωνάζει πόσο μεγάλη ήταν η αγάπη του προς τους ανθρώπους και δείχνει την εικόνα της αγίας του ψυχής. Το σώμα του τώρα δεν ζει την ανθρώπινη ζωή, αλλ' ούτε μπορεί να ονομασθεί έρημο ψυχής και νεκρό. Έχει δε ζωή λόγω της παρουσίας του Αγίου Πνεύματος. Είναι δε φανερά τα σημεία της χάριτος και αναβλύζει πηγές θείου μύρου που αποτελούν μεγάλη βοήθεια για την παρηγοριά των ανθρώπων. Όταν ζούσε ο Άγιος Νικόλαος έδειχνε τη μεγάλη αγάπη του προς τον Θεό και τους ανθρώπους, τώρα δε μετά την κοίμησή του φανερώνεται πνευματοφόρος και προστάτης των ανθρώπων. Τότε μεν, αφ' ενός αγωνιζόταν με όλες του τις δυνάμεις, ψυχικές και σωματικές, για να μη προδώσει την αληθινή πίστη προς τον Θεό, αφ' έτερου ήλεγχε βασιλείς και ηγεμόνες που αδικούσαν τους υπηκόους τους. Τώρα δε μετά την κοίμησή του φανερώνει την ευσέβεια και την φιλανθρωπία του.

Και τον μεν Σωτήρα Χριστό εγκωμιάζει, αναδεικνύοντας τον δίκαιον και φιλότιμον για τα βραβεία που δίνει στους αγωνιζόμενους, από τα χαρίσματα του σώματος, στα σώματα δε και στις ψυχές των χριστιανών δωρίζει μεγάλη ευχαρίστηση και ωφέλεια με τα μύρα του.

12. Αλλ' ω άριστε και φιλανθρωπότατε ποιμένα, συ που όλα τα περιφρονούσες για χάρη του ποιμνίου, μιμητά, φίλε και μαθητή του Χριστού· συ που πρέπει να ονομάζεσαι απόστολος, επειδή είσαι δίκαιος και σκεύος εκλογής και φίλος και ζηλωτής και με όποια άλλη ονομασία, με την οποίαν ο Σωτήρας τιμά τους κορυφαίους από τους φίλους του· συ που μιμήθηκες τον Χριστό και αναδείχθηκες καλός ποιμένας και μάρτυρας της αλήθειας· συ που κατανίκησες τον πονηρό και έκανες τη ψυχή σου εικόνα του καλού και του αγαθού· συ που έγινες αγαθό για όλους. Συ μεν μας έδωσες όλα όσα σε παρακάλεσα, προσευχήθηκα δε εγώ για χάρη αυτών εδώ, που θυμηθήκαμε τη ζωή σου για να σε εγκωμιάσουμε. Δέξου δε τον κατά τη δύναμή μας λόγο, και αφού μας αξιώσεις μεγαλύτερων χαρισμάτων δώσε μας και την ικανότητα για να τα εγκωμιάσουμε καλύτερα.

(Απόδοση: Α. Χριστοδούλου, Θεολόγου)

[Το κείμενο του Λόγου υπάρχει στο βιβλίο: Βασιλείου Σ. Ψευτογκά, Νικολάου Καβάσιλα, Επτά ανέκδοτοι λόγοι το πρώτον νυν εκδιδόμενοι, Θεσ/νίκη 1976, σ. 124- 134].

MISSING_ARG_ACCESS_TOKEN